

JAKOBUS 1 : 1

Ds. D. Chr. Overduin

9 november 1982

Jakobus 1 : 1

Schriftlezing : Jakobus 1 : 1 - 8

Zingen : Psalm 119 : 17
25 : 2
87 : 1

Jakobus 1

1 *Jakobus, een dienstknecht van God en den Heere Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn: zaligheid.*

2 Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt;

3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.

5 En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij [ze] van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.

6 Maar dat hij [ze] begere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van den wind gedreven op- en nedergeworpen wordt.

7 Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere.

8 Een dubbelhartig man [is] ongestadig in al zijn wegen.

JAKOBUS 1 : 1

THEMA: JAKOBUS, DE BROEDER

Ik heb expres dat eerste vers voorgelezen, omdat we enkele dingen over de brief en de schrijver wilden noemen.

Zo de Heere wil en wij leven, hopen we in de toekomst een poosje stil te staan bij een gedeelte uit de brief van Jakobus.

Jakobus, een bekende naam.

Wij weten van de discipelen, Jakobus, de zoon van Zebedeüs, de broeder van Johannes en wij weten ook van Jakobus, de zoon van Alfeüs en er worden nog meer Jakobussen genoemd in het Nieuwe Testament. Onder andere ook Jakobus, de broeder van de Heere Jezus.

Nu is het een vrij ingewikkeld verhaal wanneer we er op in zouden gaan, te ver, wie deze Jakobus eigenlijk is. Er staat boven, hier: Apostel, maar dat staat er oorspronkelijk niet boven. Dat is later er pas bij gezet.

Ook moeten wij bedenken dat het woord 'apostel' soms ook wel eens voor andere dienaren van het Woord - gezondenen - gebruikt wordt in het Nieuwe Testament, buiten de kring van de eigenlijke apostelen om dus.

Wij weten van ene Jakobus die onthoofd is, al heel vlug, in het boek Handelingen. Die heeft dus deze brief niet geschreven.

Die andere Jakobus, aangezien de apostelen altijd aanduiden hun apostelschap pleit het er ook niet voor om deze Jakobus te zien als die andere discipel Jakobus van de Heere Jezus. Dan zou hij zich zeker zo hebben aangediend.

Om kort te zijn, naar het oordeel van velen, vanaf de eerste eeuw van onze jaartelling tot nu toe - en bij dat gevoelen sluit ik me aan - naar het oordeel dus van een hele lange rij mensen en tradities is deze brief geschreven door Jakobus, de broeder des Heeren. Zo wordt hij genoemd.

Die een zeer belangrijke plaats ingenomen heeft, naar wij weten, in de christelijke gemeente, waar hij in hoog aanzien was.

We komen hem ook verschillende keren tegen in het boek van de Handelingen der apostelen en dan blijkt dat hij een leidinggevende man geweest is in die gemeente en

JAKOBUS 1 : 1

dat zijn woord groot gezag had.

Ook Paulus heeft Jakobus kennelijk meer dan eens ontmoet. Want ook in de Galatenbrief, hoofdstuk 1 : 19 - geloof ik - daar spreekt hij dat hij in Jeruzalem Petrus en Jakobus heeft ontmoet.

En we lezen ook op het grote Apostel-convent te Jeruzalem, als er bepaalde twistvragen moeten worden opgelost over de Joodse wetten en de heidenen, in hoeverre dat alles nog van toepassing is, dan lezen wij ook van de gezaghebbende woorden van Jakobus, die tenslotte een formule maakt - gezamenlijk wel, maar waar Jakobus toch wel een grote plaats inneemt - voor de boodschap die aan de heiden-gemeenten - christen-gemeenten uiteraard - gebracht moet worden.

Dan wordt deze Jakobus - ja, op nog meer plaatsen in de Handelingen - ook nog genoemd in de Korinthebrief, 1 Korinthe 15. Daar lezen wij dat de Heere Jezus ook verschenen is aan Jakobus en daarin wordt ook kennelijk deze broeder van de Heere Jezus bedoeld.

Sommigen die hebben gezegd dat Maria geen andere kinderen meer gehad heeft en als er sprake is in de Evangeliën van broers en zussen van de Heere Jezus, die dat dan uitleggen - de Rooms en onder andere - als neven en nichten. Maar degene die dat natuurlijk stellen dat Jozef en Maria geen kinderen meer zouden hebben gehad, na de Heere Jezus, die verwerpen natuurlijk de broeder des Heeren als schrijver van deze brief. Maar bij onbevungen lezen van het Nieuwe Testament is het toch wel duidelijk dat na de geboorte van de Heere Jezus Jozef en Maria ook nog kinderen hebben gekregen. Van die kinderen weten wij dat zij niet in de Heere Jezus geloofden.

Dat is een van de, ja dat moet een zeer bedroevend en pijnlijk ervaren geweest zijn voor de Heere Jezus, dat Zijn broeders ook niet in Hem geloofden, en ja, ze hebben kwalijk gehandeld ten aanzien van de Heere Jezus. Ga toch naar Jeruzalem, als je nu wat bent moet je jezelf openbaren. Je zegt toch dat je wat bent? Toen zei de Heere: Ja, jullie tijd is altijd bereid, maar Mijn tijd niet. Ik doe de wil van Mijn Vader. In ieder geval is het een pijnlijke situatie, juist voor dat reine hart en zieleven van de Heer Jezus Christus, dat Zijn eigen broers niet in Hem geloofden.

Dan is het zo'n wonder als we dan later in de Handelingen terugvinden dat dat nog terechtgekomen is en dat van die broeders en zusters bij de christelijke gemeente gebracht zijn. Of ze allemaal en hoeveel, dat weten we niet, maar het is een onuitsprekelijk groot wonder dat de Heere Jezus aan Zijn broeders en zusters heeft willen denken, in genade.

En wat is het dan groot dat deze Jakobus een verschijning heeft gehad. Dat Jezus Christus bij Zijn broer gekomen is, naar het vlees dan, Zijn broeder naar het vlees, en van hem een broeder te maken naar de Geest, zodat we mogen zeggen: Jakobus, de broeder. Die eertijds niet geloofde in de Heere Jezus en die door Hem toch terecht gebracht is bij de kudde.

Ja, dat is altijd weer het wonderbaarlijke van Gods wegen en Zijn handelingen.

Soms ..... Ja, misschien heeft Jozef dat niet meer beleefd - want waarschijnlijk is Jozef de vader van Jakobus - dat lijden en sterven van de Heere Jezus, want we komen hem nergens meer tegen in de Evangeliën. Misschien is er de droefheid geweest in zijn hart als hij dacht aan zijn kinderen, die niet geloofden in de Heere Jezus Christus, en zijn ogen hebben het niet aanschouwd. En dat nu toch God terugkomt. Dat Hij Zijn waarheid

JAKOBUS 1 : 1

niet krenkt, maar eeuwig aan Zijn verbond blijft denken.

Soms als de ogen van vaders en moeders al gesloten zijn, in de dood, en misschien hier op aarde hun gebed en hun tranen vergeten zijn, en dat God toch terugkomt. Soms wel eens als die kinderen oud geworden zijn en zelf al weer voor de poort van de dood genaderd zijn. Dat God zich er mee bemoeit en erbij voegt.

Wat is het toch altijd waar: 'God zal hen Zelf bevestigen en schragen
en op Zijn rol, waar Hij de volken schrijft
hen tellen, als in Isrel ingelijfd
en doen de naam van Sions kind'ren dragen.'

Dat kunnen wij niet maken. Dat maakt de Heere God alléén en dat Hij dat dan ook echt doet.

Je kunt natuurlijk zeggen: Ja, allen? Dat weten wij niet. Wij weten dat niet. Maar vele verlorene, ongelovige broers en zussen zijn door de loop der eeuwen door God teruggebracht tot de kudde, tot de ware broederschap, zodat deze Jakobus nu een broeder geworden is naar de Geest, in waarachtige verbinding aan zijn Oudste Broeder Jezus Christus.

Dat voor wat betreft Jakobus zijn afkomst.

Dan zou ik nog iets willen zeggen over de brief, in het algemeen, want de meeste dingen komen pas aan de orde als we de brief zelf overdenken op de bijbellezingen.

Dat is dit: De brief van Jakobus is door velen niet zo gunstig ontvangen. Het heeft ook vrij lang geduurd eer de brief in de kanon, in de Bijbel, werd opgenomen. Dat was zo'n beetje aan het eind van de vierde eeuw, 380 - 390. En dan nog onder bepaalde bezwaren.

Anderzijds is het op te merken dat hele oude kerkvaders uit de eerste eeuwen in hun werken verschillende citaten uit Jakobus aanhalen. Wel een bewijs dus dat de brief van Jakobus al heel vroeg bekendheid genoot onder de christenen.

Wij hebben allemaal wel gehoord dat Luther onder andere ook een vrij afkeurend oordeel heeft uitgesproken over de brief van de apostel Jakobus. Hij noemt hem een 'epsitula tramina' een strooien brief.

We moeten hier niet vergeten echter dat Luther in zijn scherpe bewoordingen, dat hij dat doet 'vergelijkenderwijs'. Immers in zijn dagen was er niet direct strijd om de Bijbel, de kanon van de Bijbel, welke boeken er in hoorden en welke niet. Die strijd is al eeuwen geleden beslist.

Maar hij gebruikt toch echt de woorden in vergelijking met andere Bijbelboeken.

En dan valt het op dat meer mannen uit die dagen, waaronder ook Luther, zich vaak zo kras hebben geuit over dingen, dat wij zouden zeggen: Dat mag je toch niet zeggen?

In een commentaar op Genesis haalt Luther ook Jakobus nog aan en dan zegt hij, toen hij dat schreef, over die rechtvaardigheid door de werken der wet: Toen had hij een aanval van krankzinnigheid, van waanzinnigheid, een delirium. Want dat is regelrecht in strijd met Paulus. Hoe kan die man zo de Schrift verdraaien en knoeien - ik zeg het even met mijn woorden - die Jakobus.

Luther hecht dus aan het ene gedeelte, het ene Bijbelboek, veel meer waarde dan aan het andere. Aan het laatste Bijbelboek hechtte hij ook niet bijzonder veel waarde, de Openbaring aan Johannes. Dat vond hij een veel te visionair boek. Veel te veel lijken op

JAKOBUS 1 : 1

andere visionaire boeken uit de laat-Joodse geschiedenis.

Nu, ergens, dat er natuurlijk een verschil in waardering is, kan je niet ontkennen. Ik bedoel, je gaat bij een stervende geen geslachtsregister voorlezen, laten we eerlijk zijn, dat doe je meestal niet. Al geloven wij dat die geslachtsregisters in het Woord van God hun eigen plaats hebben en houden en dat de Heere het ook kan gebruiken.

Dat vrouwtje zei, heel simpel: Dan kan ik zien hoe grote familie dat ik heb, toen ze de geslachtsregisters zat te lezen.

Maar toch, ja, ergens, ... Wijlen Professor de Groot die deed eens een uitspraak van: In de Bijbel mag je wel onderscheiden tussen de voorhof, het heilige en het heilige der heiligen. Al is de Bijbel dan het Woord van God, dan zijn daar toch grote verschillen in onderwerpen en in alles, ook in stijl en noem maar op en inhoud. En dat vind ik niet teveel gezegd. Dat mag wel gezegd worden, lijkt me, met alle voorzichtigheid.

Ja, die Jakobus, die door Luther zo sterk veroordeeld werd, omdat Luther dacht, meende, dat die Jakobus alles wat Paulus naar voren heeft gebracht, over de rechtvaardiging zónder de werken der wet, door het geloof, dat Jakobus dat allemaal weer op losse schroeven ging zetten.

Daar komt nog bij dat in de hele brief van Jakobus wordt maar twee keer de Heere Jezus genoemd, in het eerste vers van hoofdstuk 1 en in het eerste vers van hoofdstuk 2. Verder wordt de naam van de Heere Jezus niet meer genoemd.

En ook als het gaat over Zijn lijden, Zijn sterven en alles wat samenhangt met Zijn borgtochtelijk werk, daar kom je weinig van tegen. Waarom Luther ook vond dat er maar weinig Evangelie in die brief zat, weinig troost.

Daartegenover is de opmerking van Calvijn wel leuk, als die zegt: Ja hoor eens, maar, kijk, neem nu David en Salomo. David heeft heel veel geschreven over de genade, over de vergeving, over het geloof, over dat verborgen leven met God en voor het aangezicht van God. Maar Salomo houdt zich veel bezig met de inrichting van het uitwendige leven: Heel veel spreuken hebben een regelrechte betrekking op het dagelijkse leven, op de handel - Jakobus lijkt er ook wel een beetje op, in sommige opzichten lijkt deze brief wel wat op de Spreuken, zoals er ook wel tendensen in worden gevonden die aan de bergrede herinneren - maar zoals Calvijn zegt, hoeveel spreuken zijn er niet die waarschuwen om niet te gauw borg te worden voor een vreemde en om in alle opzichten voorzichtigheid te betrachten. Hoeveel spreuken zijn er niet die wijzen op het huwelijk en op de gevaren die het huwelijk kunnen bedreigen, enz.

Nu, zegt Calvijn, maar dat hoort allemaal in dat ene Woord van God. David en Salomo. Zij hebben allebei een plaats gekregen als door de Geest geïnspireerde mannen.

Ik zou er nog dit aan toe willen voegen: Het boek Esther is ook lange tijd in verdenking geweest omdat de naam van God daar niet in voorkomt.

Daartegenover is gesteld dat de werken van God, Zijn voorzienig bestel, wel heel duidelijk in het boek Esther aanwezig zijn.

Maar het valt je wel eens op, bij het lezen van het een en ander, dat sommige mannen van vroeger wel eens een beetje makkelijk spreken.

JAKOBUS 1 : 1

Ik zal nog een paar dingen noemen.

Er zijn er bij die zeggen: Ja, Jakobus - laten we even dus die heel oude mening aanhouden, wat ik ook doe, dat het gaat over Jakobus, de broeder des Heeren - die heeft als een soort steek onder water de brieven van Paulus - de Galatenbrief, de Romeinenbrief - toch als het ware enigszins willen afremmen. Omdat de mensen er anders misbruik van gaan maken, van door het geloof alleen.

Of, sommigen zijn nog veel verder gegaan, die hebben toen gezegd: Nee, Jakobus, die had een andere leer. Die gebruikte de naam Jakobus en een paar keer de naam van Christus om de oude, zijn oude, Joodse leer ingang te laten vinden onder de mensen. Om op die manier eigenlijk afbreuk te doen aan de rechtvaardiging door het geloof alleen. Dus dan is dit gewoon, laten we zeggen, een onderkruipsel, die brief, die dan alleen eigenlijk als achtergrond heeft om de gevaarlijke leer van Paulus te ondermijnen en discutabel te stellen.

O ja, er is al ontzettend veel over te doen geweest, over deze dingen en allerlei meningen zijn er te noemen.

Maar ik ga daar nu niet verder op in.

Ik wil alleen nog één ding zeggen.

Als we Jakobus tegenkomen, ik moet eerlijk zeggen - misschien dat we er daarom aan begonnen zijn, nu spreek ik ook even openhartig, dat moet je niet als kanseltaal of -boodschap of wat ook opvatten, heel persoonlijk, gevoelsmatig - Jakobus, de broeder des Heeren, daar had ik al vrij jong een zekere antipathie tegen - een antipathie, dat mag je natuurlijk niet zo zeggen, misschien - maar het lag mij toch niet zo erg. Ik had altijd de gedachte gehad, als jongen al, als ik de Bijbel hoorde lezen of las dan dacht ik, die Jakobus, nee! Dat is niet mijn man, Jakobus, de rechtvaardige, de vrome Jakobus, die man die zeker de sabbatten nog heeft onderhouden en zo, daar kan je veilig van op aan, de man die tegen Paulus zegt: Broeder, zie eens hoeveel duizenden Joden gelovig zijn geworden en het zijn allen ijveraars voor de wet. Ja, Petrus, die heeft ook nog heel wat af moeten praten in verband met Cornelius. Ze moeten echt tekst en uitleg geven, en dan vooral - en dat stootte mij altijd zo - dat die Jakobus zegt: Paulus er worden hier dingen van je gezegd, dat jij de heidenen leert van de wet van Mozes af te vallen. Als je je nu eens probeert een beetje aan te passen, enne, nu ja, Paulus die doet dat en doet een gelofte en die laat zijn haar afscheren en die gaat naar de tempel en dan is het net verkeken. Als hij min of meer de zienswijze van Jakobus opvolgt dan komen er mensen en die zeggen: We hebben hem met een Griek in de tempel gezien en ze scheuren Paulus zowat aan stukken. 't Is dat de soldaten van de Antoniusburcht hem hebben gegrepen en weggedragen, maar anders hadden ze hem aan stukken gescheurd.

En als jongen dacht ik altijd: Dat is jouw schuld, Jakobus, jij had dat niet moeten doen, maar je wilde aannemelijk maken voor al die Joden, die waren wel tot het christelijk geloof gekomen, maar die waren nog helemaal niet er aan toe, zou je zeggen, ze waren nog niet rijp zou je haast zeggen, voor de prediking van Paulus onder de heidenen.

Dus ja, ik dacht altijd, Jakobus, ik weet het niet hoor. Ja, het is een kind des Heeren, natuurlijk, maar je, je zou zeggen, toch wel een beetje een wettische, vrome man. Nu mag je dat natuurlijk niet zeggen, dat moet je beslist natuurlijk niet overnemen, daar gaat

JAKOBUS 1 : 1

het niet om, want er staan een heleboel andere dingen tegenover.

Als je tenslotte leest hoe resoluut Jakobus op het apostelconvent de knopen doorhakt, enz. en dat ze Paulus niets hebben opgelegd en een boodschap hebben gestuurd aan de verontruste christen-heiden kerken, dan zeggen we, ja, Jakobus, de broeder. Zeker, de broeder!

Als je nu vraagt: Hoe moeten we dat dan zien?

Want, goed, die Jakobus die wordt ons getekend als een Jood, een broeder des Heeren, hij is tot het geloof gebracht en toch zie je in zijn manier van praten en optreden dat hij nog vrij sterke binding had met de tempel en met het Jodendom. En dat het blijkbaar gebruikelijk is geweest dat ze bijvoorbeeld de sabbat nog hebben gehouden en de besnijdenis en een heleboel dingen.

Als zo Jakobus nu een beetje overkomt, hoe liggen dan die verhoudingen?

Is het dan niet te begrijpen dat sommigen toch maar een niet al te grote waardering voor Jakobus hebben?

Ja, daar wil ik nu iets over zeggen, in het algemeen.

Als deze brief geschreven is door Jakobus, de broeder des Heeren, wat aannemelijk is, dan is deze brief waarschijnlijk één van de oudste documenten, één van de oudste Boeken van het Nieuwe Testament. Dan zou het kunnen zijn dat die brief geschreven is tussen de 40 en 45 jaar na de geboorte van Christus, in de begintijd. Dan was de arbeid van de apostel Paulus amper begonnen. Jakobus zal dus niet, zoals sommigen veronderstellen, zich hebben afgezet tegen de prediking en de leer en de afbakening die je vindt, zo duidelijk, bij de apostel Paulus. Integendeel! Hij zal toen hij deze brief schreef nog nooit wat van Paulus hebben kunnen lezen. Blijkbaar, al zijn de gegevens schaars, is deze brief geschreven toen er een vervolging kwam, een moeilijke periode, voor de christenen te Jeruzalem. Dat lees je na de dood van Stefanus, dat de gemeente onderdrukt werd en dat er van de verstrooiden overal heengingen, naar andere uithoeken van het land of naar Syrië of Damaskus. Paulus reisde ook naar Damaskus om christenen gevangen te nemen.

En nu is er veel voor om te denken dat de brief van Jakobus in die tijd geschreven is, aan die verstrooiden.

Ja, dan heeft Jakobus Paulus nooit gelezen. Ja, iemand heeft geschreven - ja, dat moet je ook weer niet overnemen, maar ik vond de opmerking wel leuk - eigenlijk moet je eerst Jakobus lezen en dan Paulus, niet andersom, eerst Paulus en dan Jakobus, nee, eerst Jakobus en dan Paulus. Als Jakobus wél Paulus had gelezen, dan had hij die brief niet meer geschreven.

Nu ja, dat is wel een beetje ver gezegd, de opmerking vind ik wel van enige scherpzinnigheid getuigen, maar we gaan er even van uit dat zowel Paulus als Jakobus door de Heilige Geest geïnspireerd zijn.

U zult zeggen: Waarom zeg je dat dan, dat deze Jakobus dus waarschijnlijk al vrij vroeg, vóór de arbeid van Paulus, deze brief geschreven heeft?

Wel, dit: Die brief van Jakobus als geïnspireerd Woord is de Waarheid. Maar u zult met me eens zijn dat de één door God gebruikt wordt tot dit doel en een ander weer tot dat doel. Dat de één door God gebruikt wordt om dit accent te leggen en een ander weer een ander accent. De Heere Jezus nam toe in wijsheid en kennis. Als je Paulus leest, ja,

JAKOBUS 1 : 1

die man heeft woorden gebruikt die .... je zou bijna zeggen, die man heeft een woordenschat, door de kracht van de Geest geschreven, als het ware, die heeft nieuwe woorden, nieuwe zaken, nieuwe formuleringen, mogen neerzetten en spreken. Dat voel je gewoon. Dat Paulus een afronding geeft, hij krijgt pas te maken met dat vreselijk conflict met de Judaïsten, die via een achterdeurtje allerlei geboden en verboden en de besnijdenis weer in willen brengen. En Paulus heeft waarschijnlijk veel sterker dan Jakobus het bewustzijn gehad, de helderheid gekregen wat er op het spel stond toen die Judaïsten bij de Galatiërs, enz. en bij andere gemeentes probeerden de leer van de gerechtigheid des geloofs te ondermijnen.

Dat wil niet zeggen dat Jakobus daarom niet geïnspireerd werd. Hij werd in zijn plaats, vanuit zijn situatie, ook door de Heilige Geest geïnspireerd om de Waarheid naar voren te brengen, die mensen ook, en wij ook, nodig hadden.

Maar je zult met me toestemmen, ja Paulus, mensen nog an toe, wat die man heeft geschreven .... Ja, Luther zou zeggen, daar mag je van mij - hij zei het niet, maar hij zou bij wijze van spreken zeggen - de brief van Jakobus voor houden. Geef mij de Romeinen maar of de Galaten of de Evangelieën of de Psalmen. Als er wat uit moet, dan maar Jakobus en de Openbaringen, waar ik ook al niet zoveel van begrijp. Voel je?

Kijk, dat zeggen wij niet. Luther heeft zelf ook gezegd dat de brief van Jakobus in het Woord van God hoort. Maar wel wil ik er uw aandacht op vestigen dat je, net als in het Oude Testament, bij de profeten, merkt hun afkomst, hun opvoeding, hun beroep, het hele milieu waarin ze geleefd hebben. Dat kan je merken.

Je kunt merken dat je bijzonder hoog begaafde, ik zou bijna zeggen letterkundigen, er onder had, maar ook schaapherders, zoals Amos, de boer. En dat dat in het taalgebruik blijkt. Niet dat dat taalgebruik daarom fout is, maar de woorden die ze gebruiken die stammen uit hun eigen milieu, uit hun eigen kring. "Koeien van Basan", zegt Amos, ja dat wist hij wel. En zo kom je meer woorden tegen, dat je zegt, tjonge, die man van het platteland.

Als je daarbij denkt aan Jesaja, waarschijnlijk van prinselijke bloede, tjonge wat een woorden, wat een - ik weet niet hoe je het zeggen moet. Maar je voelt wel aan, de Bijbel - wij leren niet de mechanische inspiratie, dat de mensen met een potloodje hebben gezeten en er kwam een stem en die zei, letterlijk, dicteerde en oplas. Nee, dat niet. Wij geloven dat de Heilige Geest organisch geïnspireerd heeft, dat wil zeggen, Hij heeft, God heeft, de Heilige Geest heeft Zijn gedachten, Zijn wil ingebracht in het bewustzijn van die schrijvers.

Zijn dan de woorden niet door Goddelijke autoriteit gezegd? Dat wel! Maar de Heilige Geest heeft gebruik gemaakt van de, ja, je zou zeggen, kennis en de woordenschat, ook van die bijbelschrijver die geïnspireerd werd. Als dat niet zo was dan zou de Bijbel één monotoon beeld vertonen. Dan zou Jesaja precies als Amos, dan zou alles hetzelfde zijn. En nu merk je karakters en afkomst en noem maar op.

Nu, als dat nu zo is dan voel je wel aan dat je in dit geval mag zeggen, ja, Jakobus voert geen onderwatergevecht met Paulus, want zijn brieven had hij nog niet gelezen, maar Jakobus schrijft in een bepaald stadium van de geschiedenis van de christelijke kerk. En hij schrijft daarin Gods Waarheid, maar wij mogen hem wel tegen die achtergrond zien, de tijd en de omstandigheden waarin hij zijn brief schreef.

JAKOBUS 1 : 1

Misschien vindt je dat ook al iets te ver, nu ja, daar kunnen we van mening over verschillen en dat laten we verder ook rusten. Dat zijn voor mij geen wezenlijke dingen. Het wezenlijke is dat wij geloven dat naar Gods voorzienig bestel, ondanks de tegenkantingen, de brief van Jakobus in de kanon van de Heilige Schrift is opgenomen en door de christelijke kerk is erkend en aanvaard, met meer of minder waardering, maar het is aanvaard.

En ik denk en ik hoop dat dat ook bij de overdenking van Jakobus, de brief, wel blijken zal.

"Jakobus", staat er, "een dienstknecht van God en van de Heere Jezus Christus".

Hij noemt zichzelf 'een dienstknecht' of 'een slaaf'. Dienstknecht klinkt ons weer wat beter in de oren misschien. Hij noemt zich 'een dienstknecht van God'. Dat is, in verband met wat ik straks zei: "En ook Zijn broeders geloofden niet in Hem", een groot wonder, dat deze Jakobus nu in dienst staat van de levende God. Dat hij door God geplaatst is op een plaats in Jeruzalem, in de gemeente in een vooraanstaande plaats en positie, ambt om Gods Woord te onderwijzen. En om niet langer de knecht te zijn van eigen ongeloof en afwijzing, maar om de knecht te zijn van DÍe God die Zijn eigen lieve Zoon in deze wereld gezonden heeft.

"Een dienstknecht van God". Ja, maar er staat bij "en van de Heere Jezus Christus".

Dat klinkt ons een beetje eigenaardig in de oren. Waarom? De Heere Jezus Christus is toch ook God? Hij is toch de Zoon van God? Van hetzelfde Wezen? En hier krijg je net de gedachte alsof dat verschillend is. Hij is een dienstknecht van God en hij is ook een dienstknecht van de Heere Jezus Christus.

Toch moet je dat niet zo uitleggen. Ik wil er iets aan toevoegen.

Dit: Je had ten tijde van de apostelen, van het Pinksterfeest, de Handelingen echt wel mensen die dienstknechten waren van God en die in alles wandelden naar de inzettingen die de Heere gegeven had en die toch nog geen kennis hadden ontvangen van de Heere Jezus Christus. Dat kom je in de Handelingen tegen. Van godvruchtige mannen van onder de zon, die naar Jeruzalem waren gekomen, enz. Dan kan je natuurlijk zeggen, ja, dat waren maar schijnheiligen. Dat zou ik niet durven zeggen. Maar deze mensen missen nog de kennis dat Jezus Christus in deze wereld gekomen was om de zondaren zalig te maken en die mensen hadden ook nodig dat de Heilige Geest hen overtuigde van de waarachtigheid van Jezus Christus. Dat hadden ze ook nodig, anders bleven ze bij de voorvaderlijke inzettingen en verwierpen de Heere Jezus Christus. Dat is punt één.

Punt twee is dat het in de mond van Jakobus toch wel een zeer aangrijpende uitdrukking is. Hij heeft het niet over z'n Broer, al is Jezus Christus de Oudste Broeder. Nee. Maar ja, toen Jezus op aarde was, toen was het ook een broer. Ziet Uw moeder en Uw broeders en Uw zusters. Is Jakobus er niet? Ja, natuurlijk. Maar daar was toen bij Jakobus geen eerbied en ontzag. Hij had geen oog voor de zending en voor de persoon van die Broer. Dat had hij niet. Absoluut niet. Hij had nog helemaal geen idee. 'Dienstknecht van God' dat zou hem nog wel wat geleken hebben en dat zal hij misschien zichzelf wel gevonden hebben 'een dienstknecht van God'. Maar een dienstknecht van je Broer, dat is onzin, dat kan toch niet. Nee, zo'n waarde hechtte Jakobus niet aan dat eerstgeboorterecht van de Heere Jezus. Hij wilde geen knecht zijn van z'n Broeder en hij erkende Zijn Godheid

JAKOBUS 1 : 1

en zending niet.

Maar nu dat merkwaardige van die verandering 'dienstknecht van God én ..... - nu spreekt hij niet over broer, maar over de Heere, de Kurios, de rechtmatige Eigenaar, Bezitter, Gebieder van en over allen, de Heere. Een aanduiding dat hij erkent de waarheid die Jezus sprak: Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde. En dat is nu weer het wonderlijke en tegelijk ook weer het fijnzinnige dat hij zichzelf niet aanduidt met 'de broeder des Heeren' maar dat hij zichzelf aandient als 'een dienstknecht van God en van de Heere'.

Nu mag hij ook instemmen, eigenlijk, met Johannes: Wiens schoenriem ik niet waardig ben te ontbinden of Hem na te dragen. Nu is hij een knecht. Nu heeft hij erkend dat Jezus Heere is en Erfgenaam van alles.

O, wij lezen dat eenvoudig, maar je voelt aan wat een diepte en wat en strijd en een arbeid daarachter ligt van die Heilige Geest en van die opgestane Heere om zondaren te brengen tot de erkenning: Gij zijt de Heere, de Overwinnaar, Gij hebt alle beschikkingsrecht, U bent Goddelijke hulde waardig met de Vader en de Heilige Geest. En als diezelfde Jakobus zegt 'van de Heere Jezus', van die Heere, die Koning, die ook Zaligmaker is, dan voel je aan dat er iets veranderd is, want Jezus was een veel voorkomende naam. Hoeveel keer zal Jakobus gezegd hebben; Hé, Jezus, schiet eens een beetje op; Hé, Jezus, doe dat eens even; Hé, Jezus, wat verbeeld je je wel, je denkt toch zeker niet dat je meer bent dan wij. Ja, gewoon een persoonsnaam, maar verder zat er niets in voor hem. Verder zie ik er meer in een beetje een mokkend iemand, die zegt, nu, als je nu werkelijk wat bent, maak je jezelf dan maar openbaar, laat dan maar eens zien wat je kunt en hoe je bent, zodat wij er ook eens profijt van hebben. Zo'n soort type.

Maar als hij nu zegt: 'Heere Jezus', dan is die Naam op zijn lippen van de allergrootste betekenis: Mijn Zaligmaker, mijn Heere, mijn Redder, mijn Zondenverzoener en vernielers van zonden.

O, wat zal Jakobus toch ook in zijn leven dat verdriet hebben gehad toen hij eenmaal de ontdekking had gedaan dat hij er naast zat. En dat hij die Heere Jezus wel als een gewone broer en als een mens had bejegend, enz. Maar dat hij Hem nu niet had erkend als Degene die zijn volk zalig maakt van hun zonden.

Misschien dat mede daarom de Heere Jezus ook aan hem verschenen is, anders had die man gedacht: O, nu kan het nooit meer goed komen. Nu is Hij dood, nu is het voorbij, nu is Hij in de hemel, maar 't kan nooit meer. 't Is wat. Zoveel jaren miskenning. 'Een' Jezus, 'een' broer, en nu 'DE HEERE JEZUS'.

Daar zien we uit dat deze Jakobus als een arme zondaar de toevlucht heeft mogen vinden en zoeken bij Jezus, de Zaligmaker. Dat hij niet is die eigengerechtigde, wettische man waar de mensen hem dan voor neerzetten. Maar dat hij wel degelijk weet: Gij zult Zijn naam heten Jezus; Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.

Dat is mogelijk. Wat? Nu, dat wij de Heere Jezus leren kennen, niet alleen als een mens onder de mensen of een broer, maar dat die Naam ons een uitleg is van Zijn werk, dat Hij de Zaligmaker is. Opdat we aan Hem verbonden mogen worden en altijd weer opnieuw naar Hem getrokken worden en dat wij, die van onszelf zo liefdeloos en kil zijn - onbekend laat onbemind - Hem mogen kennen door het geloof als die lijdende en stervende Middelaar. Dat we die Naam zo diep in ons hart krijgen ingegrift dat, al zijn we

JAKOBUS 1 : 1

vergeters en miskenners, telkens weer in onze ziel, in ons leven, in nood, dat dan die ene Naam in onze ziel komt: Hij kan mij redden, Hij kan alles goed maken, Hij kan mij in Zijn bloed rein wassen, zonder Hem ga ik te gronde, ben ik verloren, ben ik nog in mijn zonden en ongerechtigheden, ben ik nog een gedaagde die voor de vierschaar Gods moet staan om me te verantwoorden, wat ik niet kan.

Och, ik weet wel, 1, 2, 5 letters, je zou zeggen, ja, wat is dat nu? Ja, maar daarin ligt uitgedrukt Gods onuitsprekelijke barmhartigheid en genade.

Kinderen roepen naar moeder als er wat is. Zondaren zullen roepen aan de Heere Jezus, op de bodem van de rivier, in de sloot, in de loopgraven, in allerlei toestanden. Het zou niet in één boek kunnen geschreven worden hoeveel miljoenen met die Naam op hun lippen zijn gewurgd, verbrand, door vreselijke ziektes geveld, in de meest hopeloze omstandigheden, waar niets overbleef, geen hulp, en die met hun laatste adem hebben gezucht: Jezus, help me, ik verga; of: Jezus, ontvang mijn geest.

Ja, ik denk wel eens - misschien een beetje te menselijk - het is de enige Sleutel en Deur en Herder. De enige. Deze Sleutel - maar het woord sleutel is natuurlijk niet goed, Hij draagt de sleutel van het huis van David - maar ik wil er Zijn hoge plaats mee aanduiden. Er gaat geen deur open, en dat is nog niet zo erg, maar die deur in de hemelen, die kan niet opengaan dan alleen door Hem, door Zijn Naam.

En als de grote dag der dagen komt of wij gaan sterven en onze ziel reist af, dan zou je het zo kunnen samenvatten, menselijk, natuurlijk het is allemaal menselijk, we zijn mensen: Dat daar in de hoge hemel God zegt, op de boodschap, daar komt iemand aan: Heeft dat schepsel in Mijn geliefde Zoon geloofd? Laat hem direct binnen. Dan wordt er niet gevraagd naar hoeveel zonden, hoeveel dit, hoe je heette, wat voor ligging dat je had, weet ik allemaal wat. Heeft die worm, dat mensjeklein, in Mijn lieve Zoon geloofd? Natuurlijk, dat weet de Vader wel, daarom zei ik, ik stel het een beetje menselijk voor om aan te duiden van hoe onuitsprekelijk groot belang en waarde het is: JEZUS.

Misschien ga ik te ver als ik zeg dat alleen het feit dat je die Naam weet al een voorrecht is, al ken je Hem niet. Al ken je Hem nog niet, dan is het weten van die Naam al een voorrecht. En ik weet wel, we kunnen niet met een paar letters als grond, bij wijze van spreke, of een stukje papier de eeuwigheid .... Dat weet ik allemaal wel, maar ik denk, God zoekt het weggedrevene, wat voorbij is. En als je het niet weet, ja, hoe zullen ze Hem aanroepen als ze niet van Hem gehoord hebben en geloofd hebben? Het kan best zijn dat je nog niet geloofd hebt, maar als het ogenblik komt, kan het best zijn dat jij die die Naam hebt gehoord, in een ogenblik tegen de muur staat, je kunt nergens meer heen en dat, zonder dat je het beseft, die Geest, die het uit Christus neemt en Hem verheerlijkt, u op een voor u verborgen wijze aanspoort en beweegt om te roepen: Jezus, ontferm U mijner.

U zegt: Ja, maar dat gaat toch zómaar niet ? Nee. Maar dat is nu juist het wonder, het gaat zo wél. Het kan zo wél gaan, omdat Jezus Christus de zaligheid verworven en verdiend heeft in Zijn offerande. Omdat het klaar is. Omdat het volbracht is. Dan valt de klemtoon daar niet op: Hoeveel heb je ervan geleerd? Of dit of dat. Maar die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. En het zal geschieden dat eenieder die de Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.

Ja, het zal nog een verbazende ontdekking zijn om te ontdekken wat een kracht, wat een uitnemende waardij deze Persoon heeft.

JAKOBUS 1 : 1

Christus, nu, daar geloofde Jakobus helemaal niets van. Hij de Gezalfde? De Messias? Onze grote Profeet? Eeuwige Hogepriester en eeuwige Koning? Wat verbeeldt Hij zich wel?

Nu is hij een dienstknecht van Hem en hij roept Hem aan of hij noemt Hem in Zijn grote Namen, Heere Jezus Christus, die van de Vader verordineerd is en gezalft met de Heilig Geest zonder mate tot Koning over Sion de berg Zijner heiligheid. Dus dat wil zeggen, niet zomaar een privé-aangelegenheidje was dat werk en de Persoon van de Heere Jezus, maar het was het door de Vader bedoelde werk. Hij was de uitverkoren Ambtsdrager, de Christus der Schriften op wie de profeten gehoopt en de vaders hebben uitgezien naar Zijn komst.

En dan schrijft hij: "Aan de twaalf stammen".

Nu, die waren er toen al niet meer. Twaalf stammen? Waar zijn zij gebleven? Nu ja, dat is een manier van spreken. Hij bedoelt aan gans Israël. Ook aan ons. Die toen verstrooid waren en die nu ook nog verstrooid zijn en op vele plaatsen ook nog verdrukt en vervolgd worden in deze wereld. Historisch gezien, zou je zeggen, hij schrijft een brief aan die mensen die door de druk in Jeruzalem verstrooid zijn. Maar omdat hij spreekt van de twaalf stammen voel je aan, hij bedoelt dat geestelijk. Petrus gebruikt ook ongeveer diezelfde woorden in zijn brief. Hij bedoelt het geestelijk. Hij bedoelt Joden en christenen en heidenen die in de Heere Jezus Christus geloven. Hij bedoelt gans Israël. Eigenaardig hè? Twaalf stammen. Er zijn geen twaalf stammen meer in die tijd bekend. Want ja, dat tienstammenrijk is al eerder weggevoerd als het tweestammenrijk en daar weten we weinig meer van. Er zullen er nog wel geweest zijn, hier en daar. Maar toch, dit is de bedoeling, hij schrijft aan allen die de verschijning van de Heere Jezus hebben liefgekregen en die verstrooid liggen over de aarde maar die één zijn in Hem.

"Zaligheid".

Nu, dat is een mooie aanhef.

Andere vertalingen hebben: Groetenis. Maar het is typisch dat het woord 'groetenis' van eenzelfde stam, woord, is als het woord 'vreugde'. En daarom kan je misschien begrijpen waarom in onze Bijbel staat, 'zaligheid'. Hij wenst ze blijdschap toe, alle geluk, verheuging. Dat wenst hij ze toe, júíst in de verstrooiing, júíst in de druk. Druk van binnen en druk van buiten. Hij wenst ze toe de blijdschap in de Heere. De verlossing, de hulp van deze Held, Heere Jezus.

O, dat is een goede aanhef.

Daar gaan we ook mee naar huis, want de tijd is voorbij.

Dat geve ook ons die goede God: Zaligheid.

Het is alsof hij zeggen wil: 'Geen onheil zal de stad verstoren die God ter woning heeft verkoren.'

Ook al zwerven jullie van stad tot stad. Ook al is er veel ellende, eenzaamheid, druk.

Toch: 'U is een beter lot bereid
uw Heilzon is aan het dagen'.

Daarom: ZALIGHEID.

JAKOBUS 1 : 1

AMEN